

[Ingvard Dahl.]

berg og Gentofte og iøvrigt et navn for hvert amt i landet. Jeg har troen på, at det er en både heldig og rigtig foranstaltning, der i høj grad vil bidrage til, at afgørelserne i huslejespørgsmål bliver mere ensartede, end tilfældet har været under den nu anvendte fremgangsmåde, og da formodentlig ingen tænker på at opgive kontrollen med huslejens fastsættelse og de øvrige forhold, som kommer til at sortere under nævnene, gælder det vel for alle medlemmer i dette høje ting, at vi helst her ser en myndighed, hvori de forskellige synspunkter er repræsenteret.

Medens jeg således kan anbefale nævnene og huslejerådets oprettelse, synes jeg derimod ikke, at sammensætningen af disse instanser er, som den bør være.

Ifølge § 70, stk. 2 og 4 — henholdsvis for Københavns område og provinsen — er retten til indstilling af medlemmer forbeholdt større grundejer- og lejerorganisationer. Denne indstillingsret er for grundejersiden ikke helt retfærdig. Her bør der være adgang for de sociale boligselskaber til at blive repræsenteret i huslejenævne, først og fremmest fordi disse selskaber nu repræsenterer en meget stor del af beboelsesrummene, udlejningsejendommene, men også fordi de repræsenterer den nye boligmasse og dermed den vanskeligst stillede del af udlejningsejendommene. Hertil kommer, at de også repræsenterer den del af boligmassen, for hvis vedkommende hverken opsparring, salgsgevinst eller anden tjeneste kommer den enkelte tilgode, men derimod kommer det fremtidige boligbyggeri tilgode. Jeg føler mig heller ikke overbevist om, at de private grundejere vil være særlig gode repræsentanter for den del af boligmassen, jeg her har nævnt, og jeg skal ud fra de her nævnte synspunkter henstille til den højtærede minister for byggeri og boligvæsen at overveje og eventuelt stille sådanne ændringsforslag, at de sociale selskaber bliver repræsenteret i huslejenævne. Foruden de sociale boligselskaber er der en række af organisationer af den ene eller anden art, som også ejer udlejningsejendomme uden at være medlemmer af grundejerforeningerne, og endelig bør man erindre sig, at også adskillige kommuner i dette land er husejere og udlejere, fordi det har været nødvendigt for dem enten selv at bygge eller at bygge gennem de sociale selskaber. Jeg tror, at det gælder både for de allerfleste af de organisationer, der ejer udlejningsejendomme, og for kommunerne, at

de ikke vil føle sig helt godt repræsenteret i nævnene af de private grundejere.

Hvad jeg her har nævnt vedrørende indstillingsretten til nævnene, gælder også indstillingsretten til huslejerådet i § 72.

I sin forelæggelsestale den 3. december gjorde den højtærede minister rede for sin bevæggrund til at drage både nybyggeriet og bygninger, der er taget i brug efter den 1. september 1939, ind under huslejekontrol, og jeg kan helt og fuldt tiltræde de synspunkter, den højtærede minister ved denne lejlighed gav udtryk for. Også ministerens udtalelser om indgåelse af frivillige overenskomster i bestående lejemål og bestemmelsen om overenskomster, indgået efter 1. april 1942, i § 159, stk. 2, kan jeg på mit partis vegne tiltræde. De frivillige overenskomster modvirker huslejelovens formål, og det kan derfor ikke være rimeligt, at enkelte samfundsborgere får lov til at tilsidesætte det formål, hvorom der er lovgivet. Jeg er også af den opfattelse, at ingen i dette høje ting ønsker at give de mest aggressive af udlejerne ret til at udnytte den nuværende boligsituation. At det sker, får vi stadig lejlighed til at konstatere. Så sent som den 1. december 1948 har et større ejendomsselskab tilsendt sine lejere et truselsbrev, der kort og klart går ud på, at såfremt lejerne ikke tiltræder den af ejeren foreslåede lejeforhøjelse, kan de ikke blive boende i ejendommen efter uopsigelsesfristens udløb, og endelig gøres der opmærksom på, at ejendommens tilbud står ved magt til den 15. marts i år. Det er et meget typisk eksempel på, hvordan de frivillige overenskomster fremskaffes. Det er nødvendigt, at de afskaffes, og det her nævnte eksempel viser tydeligt, at det er bolignøden, der udnyttes, og ikke noget som helst andet. De såkaldte frivillige overenskomster har intet med frivillighed at gøre. De fremskaffes i de allerfleste tilfælde som i det tilfælde, jeg her har nævnt, ved trusel på en eller anden måde.

Vedrørende kapitel XVIII, som omhandler boliganvisning, anmoder jeg også den højtærede minister for byggeri og boligvæsen om at overveje, om det ikke var formålstjenligt — måske kun for det sociale byggeris vedkommende — at få et fælles boliganvisningsudvalg for hele det storkøbenhavn-ske område. Vel kan der være mange vanskeligheder ved oprettelse af et sådant fællesudvalg, men såfremt det lykkes at få det etableret, vil også en lang række andre vanskeligheder være overvundet både for kommunerne og deres borgere, og jeg